

FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF THE NATIONAL ECONOMY: APPROACHES TO EVALUATION IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

The article examines the indicators of financial security of Ukraine and the position of the state in international rankings compiled by international organizations. Some international rankings are considered in detail and the corresponding conclusions concerning financial safety of Ukraine are made. The impact of assessments of international organizations on the financial stability and security of the country is analyzed, namely indicators of fiscal (tax) burden, fiscal health, monetary freedom, financial freedom, are indicators that can be used for financial security at the macro level. An assessment of the Competitiveness Index of Ukraine and the Global Financial Index is provided; this facilitates the assessment of the level of financial inclusion of the country. It is concluded that Ukraine's rating is extremely low, the state of financial security of the national economy is on the border between satisfactory and critical values, there is an unsatisfactory state in the assessment of the banking system as a whole. The article provides the assessment of financial security that is carried out by an external investor or lender who does not have deep knowledge about the peculiarities of the functioning and development of the financial system of Ukraine, but makes decisions based on international ratings of national economies, which is negative for further financial decisions. Almost half of the adult population of the state remains outside the financial system and does not use financial products and services, does not pursue its own financial interests and does not invest in the assets of the financial sector, which is in dire need of investment. It is also possible to note the significant lag in the level of financial inclusion in Ukraine, which, in turn, contributes to the spread of shadow schemes in the economy, capital outflows, shortfalls in budget revenues, and ultimately reduce the financial security of our country. Therefore, at the state level, urgent measures should be taken to increase the rating positions of Ukraine through a qualitative transformation of the domestic financial system in the direc-

tion of increasing the level of financial security of the state.

Key words: digitalization, rating, index, financial and economic security, financial crisis, financial stability, financial inclusion, financial system.

В статті досліджуються показателі фінансово-економічної безпеки України та позиція держави в цифрових міжнародних рейтингах, які складаються міжнародними організаціями. Аналізується вплив оцінок міжнародних організацій на фінансово-економічну стабільність та безпеку країни, а саме показники фіскального (податкового) навантаження, фіскального здоров'я, грошово-кредитної свободи, фінансової свободи, тобто показники, які можуть бути використані як цифрові показники фінансово-економічної безпеки на макрорівні. Наведено та надано оцінку Індексу конкурентоспроможності України та глобальному фінансовому Індексу, які забезпечують оцінку рівня фінансової інклюзії країни. Зроблено висновки, що рейтинг України надзвичайно низький, стан фінансово-економічної безпеки національної економіки знаходиться на межі між задовільним і критичним значеннями, простежується незадовільний стан в цифровій оцінці банківської системи в цілому. Сьогодні у світі існує велика кількість різних індексів і рейтингів. Аналіз найбільш відомих показує, що міжнародні агентства та організації використовують показники макроекономічного та соціального розвитку, використовуючи різні складові для розрахунку рейтингу держави. Міжнародні рейтинги є важливим джерелом інформації для багатьох учасників міждержавних відносин. Дослідниками відмічаються істотні позитивні зміни в оцінці монетарної свободи та свободи інвестування. Натомість, наголошується на необхідності боротьби з корупцією, розвитку ринків капіталу, приватизації державних підприємств і вдосконаленні законодавчої бази і верховенства права. Отже, на державному рівні слід вжити термінових заходів для підвищення рейтингових позицій України через якісну трансформацію вітчизняної фінансово-економічної системи у напрямку підвищення рівня фінансово-економічної безпеки держави, що особливо актуалізується в умовах цифровізації.

Ключевые слова: рейтинг, индекс, финансово-экономическая безопасность, финансовый кризис, финансовая стабильность, финансовая инклюзия, финансовая система, цифровизация.

UDC 336.1

<https://doi.org/10.32843/bses.65-6>

Shaposhnykov Kostiantyn

Doctor of Economic Sciences, Professor, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine
Head of Department, SSI "IECM" MES of Ukraine, Kyiv;
Member of Chair Board of Black Sea Research Institute of Economy and Innovation

Solomonova Lilia

Postgraduate Student
Black Sea Research Institute of Economy and Innovation

У статті досліджуються показники фінансово-економічної безпеки України і позиція держави у цифрових міжнародних рейтингах, які складаються міжнародними організаціями. Аналізується вплив оцінок міжнародних організацій на фінансово-економічну стабільність та безпеку країни, а саме показники фіскального (податкового) навантаження, фіскального здоров'я, грошово-кредитної свободи, фінансової свободи, тобто показники, які можуть бути використані як цифрові показники фінансово-економічної безпеки на макрорівні. Наведено та надано оцінку Індексу конкурентоспроможності України та глобальному фінансовому Індексу, які забезпечують оцінку рівня фінансової інклюзії країни. Зроблено висновки, що рейтинг України надзвичайно низький, стан фінансово-економічної безпеки національної економіки знаходиться на межі між задовільним і критичним значеннями, простежується незадовільний стан в цифровій оцінці банківської системи в цілому. Сьогодні у світі існує велика кількість різних індексів і рейтингів. Аналіз найбільш відомих показує, що міжнародні агентства та організації використовують показники макроекономічного та соціального розвитку, використовуючи різні складові для розрахунку рейтингу держави. Міжнародні рейтинги є важливим джерелом інформації для багатьох учасників міждержавних відносин. Дослідниками відмічаються істотні позитивні зміни в оцінці монетарної свободи та свободи інвестування. Натомість, наголошується на необхідності боротьби з корупцією, розвитку ринків капіталу, приватизації державних підприємств і вдосконаленні законодавчої бази і верховенства права. Отже, на державному рівні слід вжити термінових заходів для підвищення рейтингових позицій України через якісну трансформацію вітчизняної фінансово-економічної системи у напрямку підвищення рівня фінансово-економічної безпеки держави, що особливо актуалізується в умовах цифровізації.

Ключові слова: рейтинг, индекс, финансово-экономическая безопасность, финансовая криза, финансовая стабильность, финансовая инклюзия, финансовая система, цифровизация.

Introduction and problem statement. Digital processes transform the national economy into an open system, but also affect its vulnerability to external threats. Despite the fact that capitalization increases the competitiveness of the financial market and reduces its vulnerability to external factors, its excessive influence leads to the dependence of national economies and the loss of their financial and economic independence, unexpected financial crises [1]. Financial and economic security of the state is a very important issue from both economic and state points of view. The issue is related to many economic problems of Ukraine: the growth of external and domestic debt of the country, the growth of inflation and the level of monetization, the growth of the shadow economy [2]. In the current conditions of economic and political crisis in the national economy to the forefront are issues of financial and economic security at various levels of the economic system, from the finances of individual households to public finances [3].

Analysis of recent research and publications. The study of financial and economic security is known to such foreign scholars as: G. Becker, D. Kahneman, W. Smith, R. Coase, D. North, R. Vogel, J. Akerlof, J. Mirrlees, M. Spence, J. Stiglitz, R. Aumann, R. Zelten, J. Nash, J. Harsanyi, T. Schelling. Among domestic and foreign scientists, the following scientists have made a significant contribution to the development of methodology and practice of problem solving: A. Bazyliuk, L. Nechyporuk, E. Stepaniuk, O. Baranovsky, V. Heiets, V. Glushchenko, J. Zhalilo, V. Muntian, C. Onishchenko, A. Sukhorukov, N. Yatsenko and others.

The aim of the article is to analyze the approaches to assessing the state of financial and economic security of the national economy in the context of digitalization.

Results of the research. "Financial security of the state is the degree of stability and security, sustainability of financial relations, which are formed at different levels and in different areas of the financial system, which is achieved through the implementation of measures to neutralize external and internal threats" [2]. The reason for the significant increase in the role of financial and economic security was "a significant increase in financial globalization of the world economy, which led to, on the one hand, financial expansion of developed countries, liberalization of foreign economic relations and increased international capital mobility, and on the other hand, weakening governance and control over the functioning of their own monetary relations, increasing the vulnerability of economies and reducing their resilience to financial crises, foreign economic influences and threats and, as a consequence, the need to protect national financial interests and sovereignty "[4].

An important role in the development and implementation of innovations in the distribution of financial and economic risks and financial and economic mechanisms for stabilizing the national economy today "is played by international financial organizations, the priority of which is to maintain international financial stability and transfer progressive financial mechanisms to national financial systems" [5].

In the context of digitalization of the world economy, there are a large number of different indices and ratings. The analysis of the most well-known ones shows that international agencies and organizations use digital indicators of macroeconomic and social development. International rankings are an important source of information for many IEA participants [15].

First of all, consider the Index of Economic Freedom, which is quite indicative of the country's financial development. It is defined by twenty criteria and makes it possible to assess the state of many world economies in digital terms. "The Index of Economic Freedom provides for the simultaneous consideration of several parameters by which you can assess the level of financial security" [6].

This Index is used for in-depth digital analysis of national economies around the world and is calculated on the basis of 12 indicators (previously there were 10). In different years, Ukraine scored about 51–53 points according to estimates by various groups of experts out of 100 possible. According to a study by The Heritage Foundations [7], "Ukraine in the Index of Economic Freedom in 2018 received 51.9 points out of 100 possible, increasing its score compared to last year by 3.8 points, rising from 166 places on the 150th place among 180 participating countries. This is due to a significant improvement in monetary and investment freedom."

"Thus, our national economy is characterized by a long political and security crisis" [6]. We agree with scholars who point to significant positive changes in the assessment of monetary and investment freedom and justify the fight against corruption, the development of capital markets, the privatization of state-owned enterprises and the improvement of the legal framework and the rule of law [8].

Next is the Doing Business rating. This digital rating is based on 11 parameters. A group of financial parameters directly affects the level of financial and economic security, while others (the level of protection of minority shareholders, administrative barriers to doing business, etc.) have an indirect impact.

The Global Competitiveness Index "contains information on the potential for competitiveness in 140 countries and is based on a large amount of economic information", including financial data, which are given in [13; 14; 15]. The Global Findex

provides an estimate of the level of financial inclusion in 159 economies around the world.

"Analysis and research of the content, essence, principles and features of inclusive economic development and opportunities to achieve it in countries with different levels of socio-economic development are at the center of scientific research of many countries and international institutions, including the Organization for Economic Cooperation and Development, UNDP, European Commission, International Monetary Fund, World Economic Forum, World Bank, International Center for Inclusive Growth Policy. Thus, one of the key priorities in the economic growth strategy "Europe 2020" (Europe 2020) is identified inclusive" [10; 11]. The term "inclusion" was first used in the 1970s in the United States, but then only social inclusion (the process of increasing the participation of all citizens in society through access to opportunities and equitable distribution of results) was singled out, but over time the concept became widespread in the economic space" [12].

In recent years, the national economy has ranked in the top ten countries.

Conclusions and prospects for further research.

Consideration of approaches to the analysis of the position of the national economy in international rankings suggests that Ukraine's rating is extremely low, the state of financial and economic security is on the border between satisfactory and critical.

Digital approaches to analysis should also be used when assessing the reliability of banks. Therefore, at the macro level, urgent measures should be taken to introduce digital technologies for assessing and strengthening the rating positions of the national economy on financial and economic security.

REFERENCES:

1. Varnaliy Z.S. (2009) Economic security. Kyiv: Knowledge, p. 647.
2. Kalyuzhna N.G., Baron I.G. (2018) Transformation of methodological approaches to assessing the economic security of Ukraine. *Business Inform*, no. 11, pp. 22–27.
3. Baranovsky O.I. (2004) Financial security in Ukraine (evaluation methodology and support mechanisms): monograph. Kyiv: KNTEU, p. 759.
4. Karpinsky B.A. (2008) Indicators of financial security in the context of the balance of the financial system of the state. *Scientific Bulletin National Forestry University of Ukraine*, vol. 18 (2), pp. 131–145.
5. Vlasjuk O.S. (2012) Trends in the development of international finance and strategies of international financial organizations during the crisis. Kyiv: DNU Acad. *Finn. management*, no. 2, pp. 419–437.
6. Glushach Yu.S. (2018) International rankings as a tool for assessing the integration of countries into the world. *Current issues of economic sciences: coll. Science*. Wash, Kyiv, pp. 10–13.

7. Country Rankings (2018–2019) Index of Economic Freedom. Available at: www.heritage.org/index/ranking (accessed 21 May 2021). (in English)

8. Ukraine according to the level of economic freedom in 2018–2019. Available at: <http://edclub.com.ua/analitika/ukrayina-za-rivnem-ekonomichnoyi-svobody-2018> (accessed 10 May 2021).

9. Bobukh I.N. (2018) Strategic guidelines for economic growth in Ukraine. Inclusion as a key priority. *Bulletin of the NAS of Ukraine*, vol. 7, pp. 55–70.

10. UN Economic and Social Council. Available at: <http://www.un.org> (accessed 21 May 2021).

11. Financial inclusion. National Bank of Ukraine. Available at: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_976&cat_id=3115908 (accessed 21 May 2021).

12. The Global Competitiveness Report 2018. Available at: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report2018/competitiveness-rankings/#series=GC14.C.09> (accessed 21 May 2021).

13. Global Financial Inclusion. Available at: <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=1228> (accessed 19 May 2021).

14. The Global Financial Centres Index 25. Available at: https://www.longfinance.net/media/documents/GFCI_25_Report.pdf (accessed 19 May 2021).

15. Solomonova L.V. (2019) Otsinka stanu finansovoi bezpeky Ukrainy: mizhnarodnyi vymir. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: mizhnarodni ekonomichni vidnosyny*. Vypusk 28. Ch. 1. P. 189–193.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Варналій З. С. Економічна безпека : навч. посіб. Київ : Знання, 2009. 647 с.
2. Калюжна Н.Г., Барон І.Г. Трансформація методичних підходів до оцінювання економічної безпеки України. *Бізнес Інформ*. 2018. № 11. С. 22–27.
3. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): монографія. Київ : КНТЕУ, 2004. 759 с.
4. Карпінський Б.А. Індикатори фінансової безпеки в контексті збалансованості фінансової системи держави. *Науковий вісник Національний лісотехнічний університет України*. 2008. Вип. 18(2). С. 131–145.
5. Власюк О. С. Тенденції розвитку міжнародних фінансів та стратегії діяльності міжнародних фінансових організацій у період кризи. Київ : ДННУ «Акад. фін. управління», 2012. Т. 2. С. 419–437.
6. Глушач Ю.С. Міжнародні рейтинги як інструмент оцінки інтеграції країн у світовий простір. *Актуальні питання економічних наук : зб. наук. праць*. 2018. Київ. С. 10–13.
7. Country Rankings. 2018-2019 Index of Economic Freedom. <https://www.heritage.org/index/ranking> (дата звернення: 21.05.2021).
8. Україна за рівнем економічної свободи 2018–2019. URL: <http://edclub.com.ua/analitika/ukrayina-za-rivnem-ekonomichnoyi-svobody-2018> (дата звернення: 10.05.2021).
9. Бобух І.Н. Стратегічні орієнтири економічного зростання в Україні. Інклюзивність як ключовий пріоритет. *Вісник НАН України*. 2018. № 7. С. 55–70.

10. Економічна і соціальна рада ООН. URL: <http://www.un.org> (дата звернення: 21.05.2021).
11. Фінансова інклюзія. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_976&cat_id=3115908 (дата звернення: 21.05.2021).
12. The Global Competitiveness Report 2018–2019. URL: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2018/competitivenessrankings/#series=GC14.C.09> (дата звернення: 19.05.2021).
13. Global Financial Inclusion. URL: <https://data-bank.worldbank.org/reports.aspx?source=1228> (дата звернення: 19.05.2021).
14. The Global Financial Centres Index 25. URL: https://www.longfinance.net/media/documents/GFCI_25_Report.pdf (дата звернення: 19.05.2021).
15. Соломонова Л.В. Оцінка стану фінансової безпеки України: міжнародний вимір. Науковий вісник УжНУ. *Серія: міжнародні економічні відносини*. 2019. Випуск 28. Ч. 1. С. 189–193.